

blive høiere end 4 pCt. ved, at der søges derom, er det i Principet givet, at Renten er fri. Der er visse Barrierer, man skal springe over, og det sker, ved at man lader de stoffels Debitorer betale Noget extra, men i Virkeligheden er efter den nuværende Lovgivning Renten fri. Vi have derfor ikke troet, at der vilde være Noget iveien for, at det, naar det stete til et fjernt Tidspunkt, blev slaaet fast i Lovgivningen, at Renten betragtes som fri, da den i Virkeligheden er det, og da den nuværende Tilstand virker demoraliserende paa det store Publikum, som ikke godt kan forstaa disse Rentebestemmelseres Betydning; det virker demoraliserende, at der skal betales Noget for en Ting, som i Lovgivningen er slaaet fast som noget Ulovligt. Smidler-tid skal jeg bemærke, at, hvis det høie Thing mener, at det endnu er farligt at bestemme et fjernt Tidspunkt, fra hvilket Renten vil være at betragte som fri, vil det være set ved en senere Behandling af Lovforslaget at udstemme § 2 og at give Lovforslaget en anden Titel. Jeg skal slutte med det Samme, hvormed jeg begyndte, at Erfaringen med Hensyn til Rentens Frigivelse for personlige Laan tilstrækkeligt synes at godtgjøre, at, naar der er Sikkerhed, er Renten lav, hvad enten Sikkerheden er Personer eller Prioriteter; thi det er ligesaa let at faa Laan til lav Rente mod personlig Sikkerhed, naar Personen er god, som at faa Laan til lav Rente, naar en Prioritet er god. Deri ligger efter min Mening et slaaende Bevis for, at der ingen Fare er tilstede ved at frigive Renten. Med disse Bemærkninger skal jeg tillade mig at anbefale Lovforslaget til gunstig Behandling.

Sable: Denne Sag er ikke ny her i Thinget, men jeg har ikke kunnet indlade mig at tage Ordet, fordi der gjennem mig er indleveret et Andragende fra Bølgere, som beklage sig dybt over de Pengeforhold, der finde Sted i deres Egn. Ved imidlertid at samtale med Mænd fra andre Kredse, og navnlig fra Frederiksborg Amt, er jeg kommen til Kundskab om, at det hos dem er et fuldstændig berettiget Ønske at faa de Forhold løsne, hvorom her er Tale, og jeg er derved kommen

til at nære den Tanke, om man ikke ved denne Leilighed kunde lade Amtsrådene træde imellem Regjeringen og den lovgivende Magt, saaledes at denne Løsning paa de forskjellige Steder, hvor man ønskede den, kunde ske gjennem Amtsrådene med Regjeringens Billigelse, hvormod man paa de Egne, hvor man ønsker at beholde det nu Bestaaende, kunde lade det vedblive uden at give en almindelig Lov for hele Landet. Det er denne Betragtning, jeg skal henstille.

Th. Nielsen: Jeg er de ærede Forslagsstillere meget taknemlig, fordi de have indbragt dette Forslag, thi det kan ikke negtes, at § 1 indeholder en betydelig Lempelse i den privilegerede Ager, eller i alt Fald i den Ager, Regjeringen søger at tage. Som den ærede Forslagsstiller udtalte, kan man vel ikke helt affkaffe den Ager, Regjeringen skal have, men Paragrafen vil i alt Fald give en betydelig Lempelse deri, og jeg finder det saameget mere rigtigt at beholde den, som Love, til hvilke der henvises, Lovene af 1855 og 1858, aabenbart gaa ud fra den Forudsætning, at der skal svares Bevillingsgebyr for at vedligeholde den faste Rentefod. Naar jeg imidlertid saaledes har anerkjendt § 1, og udtalt min Tilfredshed med den, kan jeg derimod ikke sige ganske det Samme om § 2, idet jeg mener, at den er noget utidig. Man skal være varsom med at hæve, hvad der er slaaet fast i Befolkningens Bevidsthed, og hvad der har Aarhundreders Hævd paa sig. Jeg veed meget vel, man kan sige, at det kun er en Fordom med den faste Rente, at Penge er en Vare som alle andre Varer, men dertil vil jeg sige, at saa sand den sidste Sætning end maaske ved første Dietast kan synes at være, saa overfladisk forekommer den mig dog i Grunden at være; thi Penge ere ikke en Vare som andre Varer. Enhver Vare har det formaal at skulle tilfredsstille timelige eller aandelige Fornødenheder, men Penge ere ikke Varer i den Forstand; de ere Noget, ved Hjælp af hvilket alle andre Varers Værdi bestemmes, og sættes i Forhold til hverandre indbyrdes; det er Pengenes formaal. Fremdeles vil jeg sige; Samfundet har dog givet